

På grundlag af disse præmisser
udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (anden afdeling)

1. Sagsøgte frifindes.
2. Hver part bærer sine omkostninger.

Due

Chloros

Grévisse

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 25. marts 1982.

Justitssekretær
efter bemyndigelse

V. Joris

Referendar

O. Due

Formand for anden afdeling

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT G. REISCHL
FREMSAT DEN 11. FEBRUAR 1982 ¹

Høje Domstol.

Sagsøgeren i den foreliggende sag blev den 1. oktober 1979 ansat ved Kommissionen som tjenestemand på prøve; han blev indplaceret i lønklasse A 7. Han blev tilknyttet Generaldirektorat XIV (fiskeri), direktorat B (markeder og strukturer), anden afdeling (strukturpolitik).

Allerede lang tid før udløbet af hans prøvetid den 30. juni 1980, jf. tjenestemandsvedtægtens artikel 34, rettede hans overordnede mundtlige bebrejdelser imod ham på grund af hans indsats og adfærd. Chefen for den afdeling, hvor han var ansat, havde også skriftligt fremsat kritik i en note af 20. maj 1980. I denne note nævnes det for det første, at

¹ — Oversat fra tysk.

sagsøgeren ikke i tilstrækkelig grad har forsøgt at tilpasse sig sine nye arbejdsopgaver, at han ikke altid har udført de opgaver, som blev pålagt ham, på tilfredsstillende måde, og at han skulle have undladt at efterleve meddelte anvisninger. For det andet blev det foreholdt sagsøgeren, at han ikke havde respekteret det hierarkiske system, idet han havde henvendt sig til direktionen for direktorat B for at fremføre kritik af sin umiddelbart overordnede; også hans forhold til andre tjenestegrene skal have givet anledning til problemer. Noten sluttede med en bemærkning om, at det ikke var muligt at foreslå sagsøgeren fastansat ved udløbet af hans prøvetid, ligesom der henvistes til, at han allerede før påske 1980 — med henblik på anden beskæftigelse — var blevet rådet til at henvende sig til Kommissionens administration.

I skrivelse af 9. juni 1980 beskæftigede sagsøgeren sig indgående med disse bemærkninger. I detaljer redegjorde han for de arbejdsopgaver, han havde fået overdraget, og henviste til, at hans chef gav ham anvisninger på fransk, hvortil sagsøgeren kun har et ganske elementært kendskab, samt at han fra sin chef ikke havde modtaget detaljerede anvisninger med hensyn til de opgaver, der udtrykkeligt var overdraget ham, nemlig angående »Sperlingkassen«.

Kort tid efter, den 19. juni 1980, udarbejdede direktøren for direktorat B efter rådslagning med sagsøgerens chef den i tjenestemandsvedtægtens artikel 34 foreskrevne udtalelse ved prøvetidens udløb, som også blev underskrevet af generaldirektøren for Generaldirektorat XIV. For syv af ti vurderingspunkter fik han — med korte kommentarer — bedømmelsen »utilstrækkelig«; sagsøgerens kundskaber blev bedømt som »udmærkede«, og med hensyn til »initiativ« og

»præcision« indeholdt udtalelsen karakteren »god«. Den sammenfattende bedømmelse fremhæver, at sagsøgeren i sin sagsbehandling er »stiv« og »næsten dogmatisk«, hvorfor han vil være bedre egnet til rent akademiske opgaver end til en tjenestemandskarriere, og det anbefales, at han afskediges ved prøvetidens udløb, fordi han ikke har de nødvendige kvalifikationer til en tjenestemandskarriere.

Denne udtalelse blev tilstillet sagsøgeren den 22. juni 1980, og den 26. juni fremkom han med sine bemærkninger. Han påtalte, at udtalelsen ikke omtalte alle de arbejdsopgaver, som han havde beskæftiget sig med og opfyldt på en måde, der var delvis tilfredsstillende og i overensstemmelse med anvisningerne, og henviste i øvrigt til noten fra hans chef af 20. maj 1980. Den 27. juni 1980 returnerede sagsøgeren udtalelsen i underskrevet stand.

Den 1. juli 1980 traf det ansvarlige kommissionsmedlem afgørelse om, at sagsøgerens ansættelsesforhold skulle ophøre med virkning fra samme dato.

Sagsøgeren indgav den 26. september 1980 en klage herover, hvori han blandt andet gjorde gældende, at udtalelsen ikke gav et fuldstændigt billede af de funktioner, der var overdraget ham, og hvor han også gjorde opmærksom på, at det allerede i juli 1980 ville have været muligt at ansætte ham i en anden stilling ved Kommissionen.

Da klagen ikke blev besvaret inden for den fastsatte frist — en udtrykkelig afvisning fremkom først den 21. maj 1981 — anlagde sagsøgeren endelig den 24. april 1981 sag ved Domstolen med påstand

om annullation af afgørelsen af 1. juli 1980 og om genoprettelse af sin karriere.

Ud fra et råd, som han allerede i foråret 1980 havde fået af sine overordnede, havde sagsøgeren forsøgt at blive ansat inden for andre tjenestegrene ved Kommissionen. Det lykkedes ikke for ham at blive overflyttet som tjenestemand på prøve eller fastansat tjenestemand, før den nævnte beslutning om afskedigelse blev truffet. Senere, nemlig fra 1. december til 31. december 1980 og atter fra 1. januar 1981 til 31. december 1981, blev han imidlertid ansat i direktorat A under Generaldirektorat VI som såkaldt ekspert; som sådan tilkom der ham ifølge den af Kommissionen fastsatte ordning kun dagpenge samt godtgørelse af rejseudgifter til hjemstedet én gang pr. måned. Her var han ansat i afdelingen for »analyse af landbrugsbedrifternes forhold — landbrugsinformation«, hvor han sammen med en tjenestemand i lønklasse A 6 beskæftigede sig med arbejdsopgaver svarende til de opgaver, han havde haft på Århus Universitet, nemlig med udarbejdelse af et informationssystem for regnskaber i landbruget, tilsyneladende til hans overordnede fulde tilfredshed.

Til støtte for sit søgsmål har sagsøgeren fremført tre anbringender, som jeg tager stilling til som følger:

1. Tilsidesættelse af tjenstemandsvedtægts artikel 34

I henhold til tjenstemandsvedtægts artikel 34 skal der senest én måned før prøvetidens udløb gives en udtalelse om tjenstemandens egnethed til varetagelse af de med hans stilling forbundne opgaver samt om hans tjenstlige indsats og adfærd. Denne bestemmelse er ifølge

sagsøgeren ikke overholdt i det foreliggende tilfælde. Den pågældende udtalelse blev nemlig udarbejdet den 19. juni 1980; sagsøgeren modtog den den 22. juni og afleverede den den 27. juni med sine bemærkninger; derefter blev der allerede den 1. juli 1980 truffet afgørelse om afslutning af sagsøgerens ansættelsesforhold med virkning fra samme dato.

Når sagsøgeren i første række har fremhævet denne omstændighed, drejer det sig imidlertid ikke for ham — således som han har gjort det klart i replikken — om spørgsmålet om udtalelsens *retsgyldighed*, i hvilken forbindelse Kommissionen har henvist til dommen i de forenede sager 10 og 47/72¹, hvorefter den manglende overholdelse af den i tjenstemandsvedtægts artikel 34 fastsatte frist ikke kan give anledning til tvivl om »udtalelsens materielle gyldighed«. Han har desuden anført, at det må sikres den berørte tjenestemand, at han kan fremsætte sine bemærkninger, idet en negativ udtalelse er en væsentlig omstændighed i forbindelse med spørgsmålet om tjenstforholdets ophør; ansættelsesmyndigheden må desuden også have tilstrækkelig tid til at vurdere udtalelsen og de i den forbindelse fremsatte bemærkninger, således at den afgørelse, der skal træffes ved prøvetidens udløb, hviler på et solidt grundlag. Ifølge sagsøgeren kan dette ikke siges at være tilfældet i den foreliggende sag, når henses til de nævnte datoer, og allerede af den grund må afskedigelsen anses for fejlagtig.

Man kan vanskeligt give sagsøgeren medhold på dette punkt, selv om det må erkendes, at de pågældende frister var overordentligt korte, og i hvert fald ikke gav så meget spillerum som det var tilfældet i de forenede sager 10 og 47/72.

1 — Dom af 12. 7. 1973 i de forenede sager 10 og 47/72 — Nunzio di Pillo mod Kommissionen — Sml. 1973, s. 763, på s. 779.

Kommissionen forklarede nemlig sagsforløbet med en hensyntagen til sagsøgerens interesser: man ville for det første åbenbart afvente, at sagsøgeren gjorde en rapport færdig, som han var blevet pålagt at udarbejde den 20. maj, og som ikke var blevet afsluttet rettidigt; desuden ville man se tiden lidt an, idet man håbede, at sagsøgeren — som han var blevet anbefalet — i rimelig tid inden prøvetidens udløb ville finde en anden stilling ved Kommissionen.

Dertil kommer for det første, at *sagsøgeren* havde tilstrækkelig tid til at fremsætte sine bemærkninger, efter at udtalelsen var meddelt ham (den 22. juni), og til han leverede den tilbage (den 27. juni). I den forbindelse bør det navnlig tages i betragtning, at der allerede i en note fra hans overordnede af 20. maj var blevet rejst kritik mod ham, at han udførligt havde taget stilling til denne kritik i en skrivelse af 9. juni, og at han i alt væsentligt henviste hertil i sine bemærkninger til udtalelsen ved prøvetidens udløb. Dernæst kan man vel også gå ud fra, at den tid, der var til rådighed for ansættelsesmyndigheden efter tilbagegivelsen af udtalelsen var utilstrækkelig til en passende vurdering af udtalelsen og sagsøgerens bemærkninger hertil. I hvert fald kan man antage, at ansættelsesmyndigheden næppe havde tøvet med at forlænge prøvetiden stiltiende, såfremt der havde været anledning til tvivl og yderligere undersøgelser, således som det skete i den tidligere nævnte sag.

Efter min opfattelse vil en annullation af afgørelsen om afskedigelse på grund af tilsidesættelse af tjenestemandsvedtægtens artikel 34 følgelig ikke være berettiget, selv om jeg ikke vil undlade at påpege de gener, som den ikke særligt omhyggelige anvendelse af denne bestemmelse har medført i det foreliggende tilfælde.

2. Mangelfuld begrundelse for afgørelsen om afskedigelse

Den af sagsøgeren anfægtede akt refererer til den udtalelse om prøvetidens forløb, som udarbejdes i medfør af tjenestemandsvedtægtens artikel 34, og angiver i den forbindelse de punkter, hvor sagsøgeren fik karakteren »utilstrækkelig«. I sit andet anbringende gør sagsøgeren gældende, at udtalelsen, som tydeligvis har været grundlaget for afgørelsen om afskedigelse, på de pågældende punkter ikke er holdbar, blandt andet fordi der ikke tages omstændigheder i betragtning, der taler til fordel for sagsøgeren. Han har også anført, at udtalelsen ikke er objektiv, eftersom den ikke giver et klart billede af prøvetidens forløb med omtale af alle de arbejdsopgaver, som sagsøgeren har udført, men alene opregner de negative aspekter.

a) Med hensyn til dette anbringende har der under sagens forløb aftegnet sig et klarere billede af vurderingen af sagsøgeren, ikke mindst i kraft af besvarelsen af de af Domstolen stillede spørgsmål.

Det blev anerkendt, at sagsøgeren havde udført en række opgaver på tilfredsstillende måde, og også hans intellektuelle fortrin, især hans videnskabelige kvalifikationer, blev fremhævet med al ønskelig tydelighed.

Det blev imidlertid foreholdt ham, at han havde forsøgt at løse de arbejdsopgaver, der blev overdraget ham, på en alt for teoretisk og akademisk vidtløftig måde, der ikke er i overensstemmelse med kravene til tjenestens daglige funktion og gennemførelsen af følgerne af Kommissionens politik i praksis.

Ved gennemførelsen af arbejdsopgaver har han desuden i forskellige tilfælde

villet sætte sin egen opfattelse igennem i strid med sine overordnede anvisninger og på den måde skabt problemer, især i forbindelse med hans arbejdsopgaver omkring »Sperlingkassen«, som kunne være blevet ligefrem farligt for politikken om bevarelse af fiskebestandene. Endelig har han gentagne gange ikke respekteret over- og underordningsforholdet, og også gjort sig skyldig i utilbørlige indiskretioner gennem uønskede kontakter med andre tjenestegrene inden for Kommissionen.

b) Det må dernæst for det første fremhæves, at en udtalelse i henhold til tjenestemandsvedtægtens artikel 34 naturligvis ikke kan indeholde alle enkeltheder om prøvetiden. Som det allerede er fastslået i praksis (sag 99/77¹), er det tilstrækkeligt, at udtalelsen indeholder en beskrivelse af de *vigtigste* arbejdsopgaver. Et enkelt blik på den pågældende udtalelse viser, at den i det foreliggende tilfælde klart har taget højde herfor. Man kan heller ikke sige, at udtalelsen kun indeholder en opregning af negative aspekter, hvilket ville være uforeneligt med princippet om objektivitet, idet udtalelsen viser, at sagsøgerens kvalifikationer på forskellige punkter må vurderes som gode og meget gode, ligesom udtalelsen heller ikke fortier sagsøgerens videnskabelige kvalifikationer.

For det andet må det være klart, at en udtalelse om prøvetiden i overvejende grad må indeholde *værdidomme*, for så vidt den udtaler sig om tjenstemandens egnethed til varetagelse af de med hans stilling forbundne opgaver. Dette må i det foreliggende tilfælde i hvert fald godtages, for så vidt det drejer sig om rubrikkerne A. 2, 4 og 5 samt B. 1, mens det måske i mindre, men dog i et vist omfang også gælder for vurderingen af

hurtigheden ved udførelsen af arbejdet — B. 1 — samt vurderingen af kontakten inden for tjenestegrene og kontakt med andre — C. 1 og 2. Det tilkommer i denne forbindelse ikke Domstolen at erstatte disse værdidomme med sine egne værdidomme, navnlig ikke med hensyn til de under sagen nævnte arbejdsopgaver, som sagsøgeren har udført, samt med hvilken vægt, de skal indgå i den samlede vurdering. Det kan højst dreje sig om at fastslå en åbenbar mangel, og Domstolen kan kun — således som det allerede tidligt blev fastslået i praksis vedrørende spørgsmålet om faglig egnethed (sag 1/55² og sag 10/55³) — tage stilling til, om den *metode og de til grund lagte forhold*, der har ført til en bedømmelse, giver anledning til betænkeligheder.

c) På denne baggrund skal jeg nærmere bemærke følgende til det af sagsøgeren fremførte:

aa) For så vidt man skulle få det indtryk, at den negative vurdering af ham skulle kunne føres tilbage til, at forholdet til hans umiddelbart overordnede skulle være dårligt, må man lægge vægt på, at udtalelsen ikke blev udarbejdet af denne umiddelbart overordnede, men af direktøren for direktorat B, som afgjort har kunnet danne sig sit eget indtryk af sagsøgeren på grund af hyppige kontakter med ham, og at den kompetente generaldirektør ligeledes var enig i udtalelsen; det blev ikke bestridt, at generaldirektøren havde måttet skride ind over for sagsøgeren i forbindelse med gennemførelsen af arbejdsopgaver.

2 — Dom af 19. 7. 1955 i sag 1/55 — Antoine Kergall mod Den fælles Forsamling for EKSF, Sml. 1954-1964, s. 19.

3 — Dom af 12. 12. 1956 i sag 10/55 — Miranda Mirosevich mod Den Høje Myndighed for EKSF, Sml. 1954-1964, s. 37.

1 — Dom af 1. 6. 1978 i sag 99/77, Dr. Denis D'Auria mod Kommissionen, Sml. 1978, s. 1267, på s. 1273.

bb) Sagsøgerens advokat har for det første gjort gældende, at sagsøgeren for enkelte af de arbejdsopgaver, hvis gennemførelse er blevet vurderet negativt, har savnet pålidelige *anvisninger*; for det andet har han henvist til *sproglige problemer* ved omgangen med hans umiddelbart overordnede samt til det forhold, at han ikke har haft passende muligheder for at drøfte spørgsmålene inden for tjenesten. Visse af de forhold, der er blevet vurderet som utilstrækkelige, kan føres tilbage hertil; dette er der ikke taget hensyn til i udtalelsen.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at sagsøgeren ikke kunne sandsynliggøre, at der manglede nøjagtige anvisninger, navnlig ikke med hensyn til en række arbejdsopgaver, som han efter sin overordnede vurdering har udført tilfredsstillende. Desuden har man indtryk af, at netop med hensyn til den arbejdsopgave, som mest indgående har været diskuteret — vedrørende den såkaldte »Sperlingkasse« — i hvilken forbindelse der blev tilvejebragt den nødvendige klarhed gennem gentagne samtaler mellem sagsøgeren og direktøren for direktorat B, kan der ikke have foreligget forståelsesproblemer, eftersom denne direktør taler engelsk.

På grundlag af det af Kommissionen fremførte, der ikke er blevet bestridt, kan det i den sammenhæng fastslås, at sagsøgeren heller ikke kan have savnet en ligestillet, kompetent kollega i sin tjenestegren, idet han faktisk har arbejdet sammen med en engelsk kollega i halvdelen af sin prøvetid.

For så vidt angår kommunikationsproblemerne med hans umiddelbart overordnede, er der ingen grund til at overvurdere dem, idet sagsøgeren — efter hvad vi har hørt — har passivt kendskab til

fransk og hans overordnede kontorchef har passivt kendskab til engelsk, hvorfor en rimelig forståelse absolut må have været mulig.

cc) Med hensyn til den *langsommelighed* ved udførelsen af bestemte arbejdsopgaver, som er forbeholdt sagsøgeren, har han kun anført antallet af de arbejdsopgaver, han har udført, og henvist til en sidste rapport på 40 sider, som han udarbejdede i tiden fra 20. maj til 17. juni.

For det første må hertil bemærkes, at sagsøgeren ikke *på den måde* kan godtgøre, at han har udført de til enhver tid stillede arbejdsopgaver med den nødvendige hurtighed. Dernæst har Kommissionen på overbevisende måde oplyst i forbindelse med den nævnte rapport — en undersøgelse af de økonomiske konsekvenser af den ydede støtte til sardin- og ansjossektoren — at sagsøgeren i dette tilfælde ligeledes ikke rigtigt havde forstået sin opgave, for der skulle kun foretages en første vurdering, som på ingen måde nødvendiggjorde et omfangsrigt og tidskrævende arbejde.

dd) I forbindelse med den over for sagsøgeren påtalte *ignorering af det hierarkiske system* med påstanden om, at han i forbindelse med bestemte arbejdsopgaver har haft *utilbørlige kontakter med andre tjenestegrene* inden for Kommissionen, skal det slutteligt fastslås, at der egentlig ikke er strid om fakta. Sagsøgeren har nemlig indrømmet, at han gentagne gange er gået udenom sin umiddelbart overordnede, og har taget kontakt med direktøren for direktorat B, og han har også medgivet, at han i forbindelse med bestemte arbejdsopgaver og tydeligvis i strid med klare bestemmelser har haft drøftelser med kolleger fra andre tjenestegrene, som set ud fra hans egen tjenestegrens synspunkt og ud fra den politik, man dér går ind for, må betragtes som indiskretion.

Men når han forsøger at bagatellisere disse episoder og udlægge dem som ren og skær ubehændighed fra en nyansats side, kan man vanskeligt være enig med ham. Man må snarere anerkende, at overholdelsen af sådanne »spilleregler« har sin betydning, og at det er helt korrekt — såfremt en tjenestemand undlader at indrette sig herefter, især når der er givet udtrykkelige bestemmelser herom — at tage en sådan adfærd i betragtning ved den samlede vurdering.

d) Da der således ikke med hensyn til de forhold vedrørende tjenstemandens egnethed og kvalifikationer, som Domstolen kan tage stilling til, er fremført berettiget kritik af begrundelsen for afgørelsen om afskedigelse, kan det sluttelig kun fastslås, at heller ikke det, der er fremført i forbindelse med det andet anbringende, kan medføre annullation af afgørelsen om afskedigelse.

3. Magtfordrejning

Til støtte for anbringendet om magtfordrejning har sagsøgeren henvist til, at han blev rådet til at forsøge at opnå en anden stilling ved Kommissionen. Hans bestræbelser i den anledning ville være lykkedes, såfremt man havde tilladt en forflyttelse, men blev forpurret af hans overordnede. De stod fast på, at han skulle afskediges, eftersom de ikke var rede til at give afkald på den stilling, som sagsøgeren beklædte, eller til at lade den overflytte. I den anledning har sagsøgeren i replikken yderligere gjort gældende, at ansættelsesmyndigheden

var forpligtet til at støtte ham i hans bestræbelser på at opnå en anden stilling. Ansættelsesmyndigheden har dog ikke opfyldt denne forpligtelse, men snarere lagt hindringer i vejen for sagsøgerens bestræbelser, dels i kraft af den negative udtalelse af 19. juni 1980, dels i kraft af, at ansættelsesmyndigheden så brat bragte ansættelsesforholdet til afslutning, i stedet for at udskyde afgørelsen, indtil det var lykkedes at finde en anden stilling, hvilket man ville have kunnet forvente allerede i juli måned. I den forbindelse har sagsøgeren også henvist til sin senere ansættelse som ekspert under Generaldirektorat VI og det forhold, at hans indsats her er blevet vurderet som værende fuldt ud tilfredsstillende.

Der kan givetvis ikke siges at foreligge magtfordrejning fra *ansættelsesmyndighedens* side, såfremt sagsøgerens *overordnede*, som ikke er ansættelsesmyndighed, forhindrer, at sagsøgeren forflyttes *med* sin stilling, ud fra en opfattelse af, at de ikke mener at kunne undvære denne stilling inden for deres område, og når ansættelsesmyndigheden derefter — på grundlag af en negativ udtalelse vedrørende muligheden for at fastansætte sagsøgeren — drager den i vedtægten foreskrevne følge, nemlig afslutning af tjenesteforholdet.

For så vidt sagsøgeren i replikken videre påberåber sig ansættelsesmyndighedens *omsorgspligt*, går denne pligt vel ikke så vidt som til at hjemle en ikke i vedtægten fastsat forlængelse af prøvetiden for at holde den mulighed åben, at sagsøgeren måtte finde en anden stilling ved Kommissionen. I den forbindelse må man navnlig ikke glemme, at sagsøgeren allerede tidligt, nemlig flere måneder før prøvetidens udløb, blev rådet hertil, samt at han åbenbart ikke efterkom dette råd på rimelig måde ved at tage kontakt med det kompetente generaldirektorats admi-

nistration, men i stedet foretrak at rette henvendelse til det danske kabinet og til tjenestemænd inden for andre tjenestegrene under Kommissionen. Efter min opfattelse kan den af sagsøgeren påberåbte omsorgspligt heller ikke forstås på den måde, at udarbejdelsen af udtalelsen vedrørende prøvetiden i henhold til tjenestemandsvedtægtens artikel 34, som i forvejen forelå med forsinkelse, i et tilfælde som det foreliggende burde være blevet holdt yderligere tilbage for ikke at lægge hindringer i vejen for sagsøgerens bestræbelser for at opnå en anden stilling. Desuden kan det heller ikke antages, at de overordnede for en tjenestemand på prøve, hvis kvalifikationer bedømmes negativt for at undgå at blive beskyldt for magtfordrejning skulle være forpligtet til at udfolde bestræbelser for at skaffe en anden stilling, og man kan heller ikke foreholde ansættelsesmyndig-

heden, at den ikke sørgede for en anden stilling.

For så vidt angår sagsøgerens henvisning til hans senere arbejde som *ekspert*, som åbenbart er blevet bedømt tilfredsstillende, må det slås fast, at der for eksperter, især med hensyn til arbejdsopgavernes karakter, gælder andre betingelser end for tjenestemænd; helt bortset fra, at sagsøgeren som ekspert arbejdede inden for et område, der åbenbart i højere grad svarede til hans videnskabelige interesser, kan det naturligvis ikke udelukkes, at han i mellemtiden har gjort betydelige fremskridt i sine bestræbelser for at tilpasse sig de særlige krav, der stilles inden for en administration.

Det kan derfor kun fastslås, at heller ikke det tredje anbringende kan føre til annullation af afgørelsen om afskedigelse.

4. Jeg skal derfor foreslå, at Kommissionen frifindes for Munk's søgsmål, og at spørgsmålet om sagens omkostninger afgøres i henhold til procesreglementets artikel 70.